

POSLIJERATNI IDENTITET

1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001

Traurigi Čerheni

Traurigi Čerheni ando učo nebo.

Nan man blajbens ande mro šatno khere.

*Ari man line andar mro šatno vodro,
mra džuvla muklom odoj le čavorenca.*

Traurigi Čerheni ando učo nebo.

Legede man andar mro šatno khere.

*Ando logeri man legede,
odoj tharde man upro praho.*

Tužna zvijezdo

*Tužna zvijezdo pod nebeskim svodom
Više doma nemam ni pod svojim krovom
Došli su po mene u krevetu mom
Ostavio sam svoju ženu, djecu, dom*

*Tužna zvijezdo pod nebeskim svodom
Došli su po mene, obeščastili mi dom
Odveli su me i u logor doveli
Tamo su me u pepeo spalili*

Preživjeli iz koncentracijskih logora sačuvali su sjećanje na genocid počinjen nad europskim Sintima i Romima u pjesmama o koncentracijskim logorima, kao što je ova iz austrijske pokrajina Gradišće (Burgenland). Njihova sudbina za vrijeme holokausta postala je središnji element poslijeratnog identiteta svih europskih Sinta i Roma. Gubitak roditelja, djedova, baka, braće, sestara i djece, ostavio je velike traume na preživjelima. Zajednička sudbina Roma i Sinta, žrtava rasističkih progona, po prvi put je stvorila i zajednički identitet. Nove, jače veze nastale su među različitim grupama Roma i Sinta širom Europe.

E.9

Jeste li znali

... da je u nekim dijelovima središnje Europe i do 90 posto Roma ubijeno u holokaustu?

...da je puno umjetničkog i kulturnog nasljeđa Roma izgubljeno jer su genocid uglavnom preživjeli samo mlađi muškarci i žene?

Zadatak

Sjećate li se nekih pjesama i priča koje ste naučili od vaših djedova i baka te ostalih starijih članova vaše obitelji? Navedite jedan primjer. Objasnite vezu između genocida i gubitka kulturnog identiteta.

Fotografija

Narodna pjesma na romskom jeziku koju pjevaju Romi iz Gradišća (Burgenlanda). Zapisali su je Ursula Hemetek i Moses Heinschink u knjizi Romane Gila, Lieder und Tänze der Roma in Österreich, Beč, 1992.